

VANDEWIELE, Marcel (Sint-Joris-ten-Distel 10 juli 1920).

Volgde van 1934 tot 1937 een opleiding tot typograaf-linotypist in Brugge. Vandewiele werd vrijgestelde secretaris (1937-1939) van de Katholieke Arbeidersjeugd (KAJ) te Brugge, daarna nationaal secretaris (1939-1943) en nationaal voorzitter (tot 1958). Hij was redactielid van verschillende KAJ-tijdschriften. Tijdens de Tweede Wereldoorlog weigerde hij voor de Duitsers te werken en engageerde zich in het verzet. Na de oorlog klaagde hij de uitwassen van de repressie scherp aan. Op 10 september 1944 organiseerde hij met de KAJ-leiding een reeks meetings onder het motto "Een rechtsstaat tegen het geweld van de straat". Vandewiele vertegenwoordigde de KAJ in het bureau van de in 1948 opgerichte Jeugdraad van de Katholieke Vlaamsche Landsbond.

In 1938 werd Vandewiele lid van het Algemeen Christelijk Vakverbond. Hij was nationaal verantwoordelijke van de culturele en propagandadienst van het Algemeen Christelijk Werk(nem)ersverbond (ACW) (1948-1958), algemeen secretaris (1958-1968) en voorzitter van het Vakantiecentrum Zon en Zee in Westende (1966-1987). In 1951 was hij verslaggever voor het ACW-hoofdbestuur over het thema ACW en V.B. Op het ACW-congres van 1961 bracht hij verslag uit over het taalvraagstuk en in 1963 was hij betrokken bij de redactie van de verklaring over het ACW en de Vlaams-Waalse verhoudingen (studiedagen op 20 en 30 november 1963). Hij maakte deel uit van het bureau van de Internationale Federatie van Katholieke Arbeidersbewegingen van 1959 tot 1965.

In de jaren 1950 en 1960 was Vandewiele betrokken bij allerlei flamingantische initiatieven. In 1950 was hij een van de stichter-bestuursleden van de Vlaamse Volksbond en vanaf 1951 maakte hij als vertegenwoordiger van het ACW deel uit van de Vlaamse Volksraad. Hij was algemeen secretaris van het Guldensporencomité dat in 1951 op initiatief van de Volksraad werd opgericht om de 650ste verjaardag van de Guldensporenslag te vieren. In 1946 was Vandewiele als nationaal voorzitter van de

KAJ lid van het Jeugdcomité dat de Jeugdbedevaart naar de IJzer voorbereidde. Hij werd een van de bezielers van de idee om een vernieuwd en verruimd IJzerbedevaartcomité op te richten. Vandewiele was van 1949 tot 1968 beheerder van het IJzerbedevaartcomité en geruime tijd medeverantwoordelijke voor de regie- en programmaleiding. In 1947-1948 behoorde hij tot de leiding van de sociale en jeugdorganisaties die het **Algemeen Nederlands Zangverbond** (ANZ) oprichtten en Vlaamse liederavonden organiseerden. Na onenigheid binnen het ANZ, werd hij in 1953 secretaris van de **Dag van het Vlaamse Lied**, wat hij bleef tot 1958.

Vandewiele was ook zeer actief binnen de **Christelijke Volkspartij** (CVP). Hij was lid van het Nationaal Comité van de partij (1957-1975) en van het Nationaal Bestuur (1957-1968). Van 1960 tot 1970 was hij beheerder van de studiedienst CEPES en werkte hij mee aan de reeks *CEPES-Documenten*. In 1966 zetelde hij voor de CVP in de **Vaste Commissie voor de verbetering van de betrekkingen tussen de Belgische taalgemeenschappen** (de commissie-Meyers) en in 1967-1968 in de raad van bestuur van de **Belgische Radio en Televisie-omroep**. Vandewiele was gemeenteraadslid in Brugge (1971-1976) en senator (1968-1979). Hij zetelde in diverse senaatscommissies. Van 1970 tot 1979 was hij lid van de **Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap** en van 1974 tot 1977 van de **Vlaamse Gewestraad**. Van januari tot oktober 1973 was hij staatssecretaris voor ruimtelijke ordening en huisvesting in de regering-Edmond Leburton. Van 1972 tot 1984 zetelde hij in het Europees Parlement, waarvan hij vanaf 1979 ondervoorzitter was. Van 1978 tot 1984 was hij lid van het Bureau van de Europese Volkspartij.

Naast zijn professionele, politieke en socio-culturele activiteiten, was Vandewiele medewerker aan verschillende tijdschriften, waaronder *De Volksmacht*. Na zijn pensionering in 1985 werd hij eresenator en thans is hij lid van de Christelijke Bond der Gepensioneerden.

WERKEN: *De Christelijke arbeidersbeweging en de Vlaamse vraagstukken*, 1961; – *Het ACW en de Vlaams-Waalse verhoudingen*, 1963.

LITERATUUR: T. van Moerbeke, *Voorgeschiedenis en ontstaan van de Vlaamse Volksbeweging, 1945-1957*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1981; – *In dankbare hulde aan Marcel Vandewiele*, 1985; – H. Gaus (ed.), *Politiek Biografisch Lexicon*, 1989.

NELE BRACKE